

אלגברה ליניארית

תרגיל מספר 11 - ייצוג העתקות על ידי מטריצות

שאלה 1

תהי $T: \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^3$ העתקה ליניארית, הנתונה על ידי

$$T \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} x + ay + bz \\ ax + y + cz \\ bx + cy + z \end{pmatrix}$$

א. מצאו ערכים של a, b, c , כך ש- $(1, 1, 1) \in \ker T$.

ב. יהי $a = 0$. מצאו ערכים של b, c , כך ש- $(0, 1, c) \in \operatorname{Im} T$.

ג. עבור $a = b = c = -\frac{1}{2}$ מצאו בסיס ל- $\operatorname{Im} T$ ול- $\ker T$.

שאלה 2

נתונה העתקה $T: \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^3$ המוגדרת על ידי:

$$T \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & a+2 & -1 \\ -1 & -4 & a^2-3 \\ 1 & a+2 & 0 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{pmatrix}$$

א. מצאו את המימד של $\ker T$ כפונקציה של הפרמטר a .

ב. עבור אילו ערכים של a הווקטור $\begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ a^2-7 \end{pmatrix}$ שייך ל- $\operatorname{Im} T$?

שאלה 3

תהי $T: M_{2 \times 2}(\mathbb{R}) \rightarrow M_{2 \times 2}(\mathbb{R})$ העתקה ליניארית, הנתונה על ידי $T(A) = A + A^T$.

א. מצאו את $[T]_E^E$, כאשר $E = \left\{ \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 0 & 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} \right\}$.

ב. בדקו האם T הפיכה.

ג. אם T הפיכה מצאו את $T^{-1} \left(\begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix} \right)$ לכל a, b, c, d ממשיים, אם T לא הפיכה מצאו בסיסים

של $\ker T$ ושל $\operatorname{Im} T$.

שאלה 4

תהי $T: \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^3$ העתקה ליניארית, כך ש- $[T]_B^B = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 0 \\ 1 & 1 & 1 \end{pmatrix}$ היא המטריצה המייצגת שלה ביחס

לבסיס $B = \left\{ \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix} \right\}$ ויהי $v = \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ 3 \end{pmatrix}$.

א. חשבו את $T(v)$.

ב. מצאו בסיס לגרעין של ההעתקה.

ג. מצאו בסיס לתמונה של ההעתקה.

ד. האם T חח"ע? על? הפיכה?

שאלה 5

תהי $T: V \rightarrow V$ העתקה ליניארית, כאשר $\dim V = 3$. יהי $B = \{v_1, v_2, v_3\}$ בסיס של V . נתון כי

$$T(v_1) = 2v_1 + v_2 - v_3$$

$$T(v_2) = v_1 + 2v_2 - v_3$$

$$T(v_3) = \alpha v_1 + v_2 - v_3$$

א. מצאו את המטריצה המייצגת $[T]_B^B$.

ב. עבור אילו ערכי α ההעתקה T הינה הפיכה?

ג. עבור $\alpha = 2$ הוכיחו כי $\ker T = \text{Span}\{v_1 - v_3\}$.

שאלה 6

נתונה העתקה $T: \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^3$ המוגדרת על ידי:

$$T \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \alpha & 1 & -\alpha \\ 2\alpha & 4\alpha & -4\alpha \\ \alpha^2 & -2\alpha & 0 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix}$$

א. עבור אילו ערכים של α ההעתקה T תהייה חח"ע?

ב. עבור אילו ערכים של α ההעתקה T לא תהייה על?

ג. עבור $\alpha = 2$ מצאו שני וקטורים שונים $v_1 \neq v_2$ כך ש: $T(v_1) = T(v_2)$.

שאלה 7

נתונה העתקה ליניארית $T: V \rightarrow U$.

נתון $B_1 = \{v_1, v_2, v_3, v_4\}$ בסיס ל- V , $B_2 = \{u_1, u_2, u_3\}$ בסיס ל- U .

$$[T]_{B_2}^{B_1} = \begin{pmatrix} 1 & -1 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & -1 & 1 \\ 1 & 2 & -5 & 3 \end{pmatrix} : B_2, B_1$$

א. מצאו בסיס ל- $\ker T$.

ב. מצאו בסיס ל- $\text{Im } T$.

ג. האם $(v_1 + v_2 + v_3 + v_4) \in \ker T$?

ד. האם $(u_1 + 2u_2 + u_3) \in \text{Im } T$?

שאלה 8

תהי $T: V \rightarrow V$ העתקה ליניארית. נתון $B = \{v_1, v_2, v_3\}$ בסיס ל- V .

א. הראו ש- $S = \{v_1, v_1 - v_2, v_1 + v_2 - v_3\}$ מהווה בסיס ל- V .

ב. נתונה המטריצה המייצגת של T לפי הבסיס B : $[T]_B = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 0 \\ 1 & -1 & 3 \\ 0 & 3 & -3 \end{pmatrix}$.

מצאו את $[T]_S$ המטריצה המייצגת של T לפי הבסיס S .

ג. האם T הפיכה? אם לא, מצאו בסיס ל- $\ker T$. אם כן, חשבו את $T^{-1}(v_1 + v_2 + v_3)$.

שאלה 9

יהי V מרחב וקטורי בעל בסיס $B = \{v_1, v_2, v_3\}$, ותהי $T: V \rightarrow V$ העתקה ליניארית המקיימת:

$$T(v_1) = v_1 + v_2, \quad T(v_2) = v_1 + v_3, \quad T(v_3) = v_3$$

א. מצאו את הגרעין של ההעתקה.

ב. מצאו את התמונה של העתקה.

ג. האם ההעתקה חח"ע? על?

ד. האם T הפיכה? אם כן, חשבו את $T^{-1}(v_1)$.

שאלה 10

תהי $T: \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^3$ העתקה ליניארית, הנתונה על ידי

$$T \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} x - 2y + az \\ 2x + bz \\ -ax - by + 3z \end{pmatrix}$$

ד. מצאו את כל הערכים של $a, b \in \mathbb{R}$, כך שההעתקה T תהיה הפיכה.

ה. בדקו כי T הפיכה עבור $a = 1, b = 2$ ומצאו את $T^{-1} \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix}$.

ו. נגדיר $S \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} = T \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} - \begin{pmatrix} x \\ 0 \\ 3z \end{pmatrix}$. מצאו את $\dim(\ker S)$ ו- $\dim(\text{Im } S)$.